

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 101

číslo: 50

12. prosince 2021

Cena: 10 Kč

Adventní pokání

Svátost pokání je nedílnou součástí křesťanského životního stylu. I dílnou křesťanovy lidskosti. K adventním výzvám k pokání jako obrácení a změně myšlení stojí za to si připomenout varovná slova Richarda Rohra (*Skryté věci*): „Neobrácené EGO chce jen jedno jediné: mít vše pod kontrolou – a to hned. Nikdy se nechce měnit, změnu ve skutečnosti nenávidí. Ježíš možná právě proto klade metanoiou (doslovně: „změnit mysl“ nebo dokonce „nad svoji mysl“) do samého středu svého učení. Je velmi nešťastné, že se toto slovo vždycky překládalo „činit pokání“ (Mk 1,15; Mk 4,17). V současném člověku vyvolává právě toto slovo představu přísných morálních postojů, které se obvykle týkají tzv. „horkých hříchů“, místo aby bylo chápáno jako skutečná proměna vědomí. Řekl bych, že je to velká škoda“. Tato schopnost proměny, schopnost sebekritiky je obsažena přímo v samotném biblickém textu. V tom je jeho genialita! Je to nutná a dobrá kritičnost. Jinými slovy řečeno, celá Bible se odhaluje zevnitř, když nám poukáže jak na naši schopnost otevřít se podstatnému, tak na naši nekonečnou schopnost se s tím podstatným míjet, což se nazývá hřích (hamartia, „minout značku“). **Jana Šilerová**

K osobnosti prezidenta Václava Havla

V prosinci roku 2011 – před deseti lety – se rychle šířila a dotkla se nás zpráva, že zemřel prezident Václav Havel. Účastnil jsem se tehdy pohřebního rozloučení v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha. Mši vedl kardinál Dominik Duka a obřad s modlitbami vykonal biskup Václav Malý. Biblický text četl herec Josef Abrhám, který ztvárnil roli kancléře Riegera ve filmu „Odcházení“ podle Havlovy hry. Řeč s kladným oceněním jeho osobnosti pronesl tehdejší prezident Václav Klaus. Smrtí Václava Havla se uzavřela určitá etapa našich dějin.

zontu mizí tajemství, otázky, neklid a osamělost. Za tento levný „domov“ platí ovšem člověk draho: abdikací na vlastní rozum, svědomí a odpovědnost“ (O lidskou identitu, s. 57-58).

V Havlových projevech a esejích se místy vyskytují úvahy o transcendentci, o víře, o Bohu, o hloubce a smyslu lidského života ve světě. Vycházel z děl filozofů, například Jana Patočky. Václav Havel hovořil o „hlubší odpovědnosti za svět – což znamená odpovědnost k něčemu vyššímu, než je on sám.“ „Možná to působí paradoxně, ale ukazují se, že jediné mravní a duchovní orientace, založená na respektu k nějaké „mimosvětské“ autoritě – k řádu přírody či vesmíru, k mravnímu řádu a jeho nadosobnímu původu, absolutu – může vést k tomu, aby život nezaujímal jakousi „mega-sebevraždou“ a aby byl snesitelný, totiž měl vskutku lidské dimenze“ (Dálkový výslech, s. 14-15).

K pochopení a přiblížení Havlovy víry přispěl Milan Balabán (Věra /u/ Václava Havla, 2009) a také Martin C. Putna (Spiritualita Václava Havla 2009).

O Havlově myšlení a politické filozofii pojednává Daniel Kroupa v publikaci, která vyšla u příležitosti 100. výročí našeho státu

v roce 2018. Kroupa vidí linii „Masaryk – Patočka – Havel“, charakteristickou svým humanitním důrazem jako „filozofii nakloněnou k činu“. Masarykovo, Patočkově a Havlovo myšlení není součástí již uzavřené minulosti, ale náleží k rozměru naší přítomnosti.

Václav Havel jako prezident navštěvoval také různá místa naší země. Vybavuji si jeho návštěvu Turnova, města, kde se narodil filozof Jan Patočka. Vedení města se na návštěvu důkladně připravovalo. Na rozlehlém prostranství, kde bylo připraveno podium, se šlo velké množství lidí, kteří Václava

Advent plný příslibů

Advent je časem očekávání. Schopnost čekat, vděčně a trpělivě, je důležitá. S pokorou vyhlížíme zázrak lásky, jedinečný zázrak příchodu Spasitele. Na adventním věnci postupně rozsvěcujeme čtyři svíce. Světlo přichází. Zklidníme se, očistíme svou duši v modlitbách. Snažíme se vytvářet nový vztah k Bohu a k bližnímu. Jde o duchovní obrození, ke kterému nás zvou nejkrásnější a celý život nás zcela zvláštním způsobem provázející svátky v roce. Anselm Grün výstižně uvádí, že jde o „přenechání sebe samého Bohu, aby nás proměnil; jde o úkol plný nebezpečí, ale též plný příslibů. Toto obrození od nás nevyžaduje ani tak psychologické znalosti, jako spíše to, co označujeme jako zbožnost; připravenost obrátit se do nitra, abychom naslouchali Bohu, který je v nás.“ V čase adventu toužíme po požehnání a vnitřní bdělosti. V duši se smiřujeme s tím, co se nám nepovedlo, co se nezdařilo lidem okolo nás. Chyběla jim například vůle a opravdové úsilí, jindy žili v zajetí falešných představ či byli sobečtí. Mnohdy zapomínali na svou víru. Odpouštíme blízkým a nejbližším, že k nám byli někdy až nešetní. Spěchali a nenašli si chvíli pro vzájemné naslouchání – museli přece ještě splnit tolik pracovních povinností.

V souvislosti s prosincovým časem se mi vynořuje jedna vzpomínka. Babička z otcovy strany, Marie, již žila v domově důchodců v Černošicích. Se svou druhou babičkou jsem se za ní občas z třígeneračního rodinného domu v Radotíně vypravila. Byly to takové „tajné“ výpravy. Všichni to asi znáte, po rozvodu u nás zapůsobil „syndrom zavrženého rodiče“ a bohužel i zavržení otcových rodičů. Během jednoho pozdního prosincového dne jsem se, společně s mladším bratrem Mirkem, nepozorovaně vyplížila z domu. Vydali jsme se stopem do Černošic. Nesli jsme s sebou ozdobenou jedlovou větev, čokoládu a pomeranče. Ve vrátnici domova důchodců nám však stroze oznámili, že je vstup zakázán kvůli epidemii chřipky. Museli jsme odejít, ale za chvíli jsme se nenápadně zahradou vrátili a nahlédli do vrátnice. Naštěstí tam právě nikdo nebyl a my jsme stihli rychle proklouznout dovnitř. Opatrně jsme stoupali po schodech a zamilovali do pokoje za babičkou. Ležela na své posteli a spala, stejně jako ostatní ženy okolo ní. Přinesené dárky jsme rozložili na babiččin noční stolek a chvíli jsme se na ni dívali. Byla hubená, bledá a ve tváři měla klidný a odevzdaný výraz. Cítili jsme dojetí a tiše se v duchu pomodlili. Potom jsme odešli stejně tiše, jako jsme dovnitř pronikli.

Vydali jsme se pak ještě pěšky do míst, kam nás vedly vzpomínky na dětství. V Mokropsích jsme se zastavili u místního kostelíka, do kterého jsme s babičkou jako malí chodili. Pak jsme vstoupili na ledem pokrytou Berounku a pozorovali majestátní zasněžený les a vysoké skály pod zimní oblohou. Cítili jsme na prchavý okamžik zvláštní a silnou sounáležitost a zároveň nás obestřel jasnozřivý pocit, že jsme svou babičku viděli naposledy. Uvědomovali jsme si v té chvíli, že nás nic nemůže připravit o naději a o víru, měli jsme dojem, že ve velebném tichu se dotýkáme kosmu. Tušili jsme, že spoustu tvrdých životních zkoušek ještě budeme muset unést, jako ostatně každý. Po očistném adventu života však přichází spása a je tu s námi věrně bezpodmínečná láska.

Olga Nytrová

Z knihy *Každý den může mít křídla*

Václav Havel je spjat s našimi novodobými dějinami a zcela mimořádnou dobou roku 1989 a pádem komunistické totality. Představoval osobnost aktivně jednající a vystupující proti totalitnímu režimu v časech, kdy se zdálo, že tento systém bude mít moc ještě hodně dlouho.

V pojednání s názvem „Moc bezmocných“ z roku 1978 napsal: „V epoše krize metafyzických a existenciálních jistot, v epoše lidského vykořenění, odcizení a ztráty smyslu světa, musí mít nutně tato ideologie zvláštní hypnotickou přitažlivost: stačí ji přijmout a rázem je vše opět jasné, život dává smysl a z jeho hori-

Havla s vřelým nadšením vítali. Pozdravil shromážděné a pak řekl zcela krátce v tomto smyslu: „Jsem rád, že si budete moci koupit spisy prof. Jana Patočky v knihkupectví.“ Tím jeho vystoupení skončilo. Při návštěvě Turnova se ještě jel podívat do objektu bývalých sovětských kasáren, zda jsou již budovy a prostory prázdné...

Tomáš Butta

Fotografie: Karel Cudlín

Vánoční novinky z nakladatelství Biblion

Chcete se ponořit do *Tajemství Vánoc*? Timothy Keller, populární americký autor a pastor, nabízí překvapivé čtení neznámějšího příběhu dějin. Ale možná je pro vás advent především příležitostí k hlubší modlitbě? Modlitební kniha *Ty jsi se mnou* vydaná ve spolupráci s ČCE shromažďuje pestrou škálu textů od církevních velíkanů po modlitby babiček a studentů. A pokud zůstáváte raději u knihy knih, máme pro vás sváteční vydání - dárkové provedení Bible21 v eko kůži se zlatou/stříbrnou ořízkou a boxem. Více na info@biblion.cz. **red**

Boh, který přichází

Dokončení z minulého čísla

VIANOČNÉ LEGENDY

Vianočný príbeh sa nachádza v dvoch rôznych podobách v evanjeliu podľa Matúša a podľa Lukáša. Oba príbehy boli napísané až v druhej polovici prvého storočia, a staršie evanjelium podľa Marka ich nepozná. V oboch podobách vianočného príbehu sú črty, ktoré vyjadrujú Ježišov význam, tak výrazne vyjadrené, že v tomto prípade nevieme evidentné historické jadro od nich oddeliť. S istotou môžeme povedať len to, že sa narodil ako dieťa chudobným rodičom Márii a Jozefovi, vyrastal v Nazarete v Galilei. Údaje uvádzané v evanjeliách stačia na to, aby sme dokázali rozpoznať, že rozprávania o Ježišovi majú historický základ a nie sú to žiadne mýty. Bibliisti slovom legenda vyjadrujú vzťah ku skutočnosti. Preto je nutné vianočné príbehy chápať ako výraz vzťahu k skutočnému Ježišovi a ako prejav jeho vnútorného pôsobenia. Vznikli neskoršie ako ostatné podoby tradície, ktoré sú v evanjeliách.

V Matúšovom podaní vystupuje do popredia kontrast medzi kráľom Herodesom a Ježišom, bezmocným dieťaťom, ktorému však najvyšší predstavitelia múdrosti vtedajšej doby, orientálni mágovia, prinášajú kráľovské dary, aké podľa Žalmu 72 patria kráľovi – Mesiášovi. Herodes potom zabíja zo strachu o svoju moc mnoho nevinných detí. Aj Ježiša opisuje evanjelium ako trpiaceho, ktorý kladie svoj život za mnohých (Mt 20,28). Tieto dva motívy Ježiša súvisia. Pretože Matúšovo evanjelium bolo napísané pre kresťanov, ktorí žili medzi židmi rozptýlenými v rímskej ríši, píše sa v jeho vianočnom príbehu o ceste perzkých učencov do

Betlehema, aby bolo zrejmé, že tu nejde len o vnútornú vec izraelského národa. S príchodom Ježiša Krista už nastala mesiášska doba, v ktorej aj pohania, ktorých reprezentujú mágovia, sa budú zhromažďovať a klaňať sa pravému Bohu, ako o tom hovorí prorok Izaiáš.

„K tvojmu svetlu prídu národy a králi“ (Iz 60,3).

V Matúšovom evanjeliu vyjadruje tento duchovný jas hviezda, ktorá ukazuje k božskému Dieťaťu a nie k palácu kráľa Herodesa. Je pravdepodobné, že tento motív bol použitý prvými rozprávačmi na základe spomienky na nejaký mimoriadny jav na oblohe v dobe predpokladaného Ježišovho narodenia. Ale vlastný dôvod tohto motívu je teologický. Ježiš je svetlo pre svet. V Ježišovom príbehu sa nachádza cieľ „múdrosti a poznania“. Neskôr sa z mudrcov stali králi a tradícia určila ich počet na troch. V Babylone sa učenci zaoberali hviezdárstvom. Z hviezd určovali aj osudy ľudí. Významná bola hviezdárska škola v Sipare. Dôležitým spoločným prvkom Lukášovho a Matúšovho evanjelia je dôraz na mestečko Betlehem. Názov miesta Ježišovho narodenia súvisí s menom kanaanskej bohyně Luhama. Dokazujú to el-amarnské listy zo 14. storočia pr. Kr. Betlehem (Dom chleba) bol miestom, z ktorého pochádzal a v ktorom bol na kráľa pomazaný Dávid, syn Izaiho (1 Sam 16). Bol tiež miestom, ku ktorému sa obracala nádej na príchod pravého Pomazaného (Mesiáša) (Mich 5,1). Keď sa vzkriesený Ježiš stal oporou nádeje svojich prvých svedkov, ktorí boli židia, potom z toho muselo vyplývať, že pochádzal

z Dávidovho rodu, z mestečka Betlehema. Staršie Markovo evanjelium o tom nič nevie (Mk 12,35-37). Lukášovo rozprávanie vysvetľuje Ježišovo predpokladané narodenie v Betleheme tým, že tam

Jozef a Mária museli ísť kvôli daňovému súpisu, pretože obaja pochádzali z Dávidovho rodu. Betlehem vo vianočných príbehoch vyjadruje Ježišovo mesiášstvo. Evanjeliá rozprávajú o Ježišovom narodení

v Betleheme vyjadrujú vzťah Staré zmluvy a kresťanskej zvesti ako vzťah prisľúbenia a naplnenia. Ešte závažnejším prvkom je panenstvo Ježišovej matky Márie. Vyjadruje Ježišovo jedinečné poslanie od Boha. Pretože prenášanie hriechu bolo často vysvetľované biologicky, dedične (Ž 51,7), bolo potrebné naratívny spôsobom zdôrazniť, že Ježiš tomuto tlaku nepodľahol a že je teda skutočne pravým človekom na Boží obraz, a preto otvára cestu k novému veku.

Vonkajším podnetom pre taký výklad bolo prisľúbenie z proroctva Izaiáša (Iz 7) citované v Matúšovom evanjeliu. Hebrejský text tam hovorí o narodení významného pannonníka pochádzajúceho z mladej ženy, zatiaľ čo grécky preklad (Septuaginta) použil výraz panna. Rozumie sa tým nevydatá žena schopná vstúpiť do manželstva. Tento výraz je použitý aj v Matúšovom evanjeliu. Lukáš zámerne vkladá Ježišov príbeh do súvislosti so svetovými dejinami, aby naznačil, že Ježiš je ich stredom. Bezmocnosť chudobného dieťaťa, ktoré leží v maštali, kontrastuje so slávou

nebeského videnia, ktoré vedie pastierov do Betlehema. Anjeli zvestujú to, čo bude obsahom evanjelia. Boh má v ľuďoch „zaľúbenie“. Motív pastierov má dve súvislosti. Na jednej strane s pastierskym pôvodom Dávida, s očakávaním Mesiáša ako pravého pastiera (Ez 34), na druhej strane s potrebou vyjadriť spolupatričnosť Mesiáša s chudobnými, medzi ktorých vtedajší pastieri patrili (ako píše profesori M. Bič, P. Pokorný).

JEŽIŠ BOL BEZDOMOVEC

A VYHNANEC

Utajená nezostala ani chudoba betlehemskeho dieťaťa. Ježiš sa narodil pred dvetisíc rokmi v Betleheme ako vyhnanec a bezdomovec. Ale aj dnes sa znovu rodí ako vyhnanec v Afganistane, alebo inde, kde ho nechcú prijať. Bohužiaľ často je to aj v krajinách s kresťanskou tradíciou. Človek žijúci na prahu tretieho tisícročia vniesol do vianočnej zvesti príliš veľa hluku, tmy, strachu a neistoty.

Chápeme vôbec ešte dôležitosť a význam tohto zimného večera? Oslovuje nás ešte chudoba a pokora betlehemskeho dieťaťa?

Štefan Šrobár

Nad Písmem

Poselství naděje

L 3,7-18

„*Neboj se Sijóne, nechť tvé ruce neochabnou! Hospodin, tvůj Bůh, je uprostřed tebe, bohatýr, který zachraňuje, raduje se z tebe a veselí.*“ *Sofoniáš 3,16-17*

Milé sestry a bratři, zdá se, jako bychom se nacházeli v nějaké podivné době beznaděje. Již několik let prožíváme složitosti a omezení pandemie. Hledáme svoje osobní postoje a možnosti. Mnoho věcí se změnilo a omezilo, možná jsme přišli o někoho blízkého. Není jednoduché se v tom všem zorientovat, neprožívat obavy a nenechat se ovlivnit médií. A přicházejí i praktické starosti, mnohé z nás zasáhlo zdražování ve všech oblastech.

Jak v tom všem hledat naději a radost? Právě v takových chvílích je třeba se znovu a opět naučit spoléhat na Boží slovo a jeho zaslíbení. Mysleme na to, že Bible je kniha stále živá už několik tisíc let. Lidé ve všech dobách prožívali své těžkosti. Lidstvo prošlo stěhováním národů, mnoha válkami, hladomorem i epidemiemi, diktaturami i pronásledováním. Člověk člověku způsobil mnoho zlého. Ale Bůh si přál pro člověka od počátku dobro. Stojí nad tím vším jako přepevný hrad a jako skála, na které můžeme postavit náš život

a zapustit v něm kořeny, aby nás nic z těžkostí života, které přicházejí, nemohlo vyvrátit.

Lidé v dnešním čtení z Lukášova evanjelia přicházeli za Janem Křtitelem a hledali odpovědi na svoje životní otázky, úplně stejně jako je hledáme dneska my. Jan je varuje před spoléháním se samých na sebe, na svoje zásluhy, na svoje postavení nebo příslušnost k vyvolenému národu či náboženství. Nic z toho není pro spásu podstatné. Podstatný je postoj srdce a mysli. Kdo vládne tam? Naše nejistoty, strachy a obavy? Nebo vzkříšený Ježiš, který nám nabízí svoje milující srdce a otevřenou náruč? Máme ke komu jít! Je tu pro každého z nás bez rozdílu. Miluje nás a přijímá takové, jací jsme. Ví o našich radostech i bolestech, i o našich obavách.

Dnešní doba je egocentrická, vnucuje nám postoj: „Teď se musíš postarat především sám o sebe, nikdo jiný to neudělá.“ Avšak Jan Křtěl i Ježiš zaujímali k druhým lidem kolem nás zcela jiný postoj. O to, co máš, se rozděl a jedné poctivě za všech okolností, i když z toho zdánlivě nemáš prospěch. V obavách z budoucnosti bychom se nějak rádi pojistili a zajistili do budoucna, abychom snad netrpěli nedostatkem. Ale máme skutečně něco z budoucnosti ve své moci? Každý den má své starosti. Ano, je dobré a moudré

být šetrní a hospodární, zbytečně nehromadit věci a majetek. Jednat tak šetrně i k přírodě. Ale ne za účelem zabezpečení se, ale s možností se rozdělit o to, co jsme stejně přijali od Boha jako dar, i když jsme to získali svojí prací a námahou.

I text z listu Filipským směřuje k naději: „Radujte se v Pánu vzdýcky, radujte se! Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomýšlení, bude střežit vaše srdce a mysl v Kristu Ježiši.“

K tomu není co dodat. Slovo Boží mluví samo za sebe. Jen tak lze opravdu dosáhnout vnitřní radosti a pokoje. Pokud budeme schopni změnit postoj srdce a mysli na děkující a vděčných, schopných v pokoře předložit i své starosti a obavy, a také pokud budeme ochotní v nelehkých situacích být tu pro druhé. Pak budeme světem světa a solí země, nositeli Boží lásky, milosti a odpuštění. Postoj vděčnosti a důvěry Bohu nás promění zevnitř i navenek a my poneseťme ovoce naděje pro tento svět časté beznaděje.

Nesme tedy poselství adventu dále. Bůh, je mezi námi a přichází pro každého z nás. Ať naše ruce neochabnou, protože Hospodin, náš Bůh, je uprostřed nás. Amen.

Libuška Jarošová

Z kazatelského plánu

3. neděle adventní

Doufáte v Hospodina věčně, neboť Hospodin, jen Hospodin je skála věků.

(Izajáš 26,4)

První čtení: Sofonjáš 3,14-20

Tužby adventní:

2. Abychom vstoupili do společenství s Kristem, který nás nepřichází soudit, ale naopak zachránit, modleme se k Hospodinu.

3. Abychom všichni byli připraveni na Kristův slavný příchod na konci věků, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože všemohoucí, když se chystáme slavit radostnou památku vtělení a narození tvého Syna, dej, ať se naše srdce obrátí k jeho příkázání lásky! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Filipským 4,4-7

Evangelium: Lukáš 3,7-18

Verš k obětování: Izajáš 12,6

Verše k požehnání: Izajáš 45,22

Modlitba k požehnání:

Bože všemohoucí, dej, ať duchovní posila, kterou jsme přijali ve svátosti večere Páně, nás otevře k plnějšmu přijetí tvé pravdy! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 203, 205, 208, 160

„Milostivý Bože, náš milující Otče, vyznáváme s vděčností, že se nám každý den dostává mnoho nezasloužené milosti. Děkujeme za mír a pokoj v naší zemi i za dostatek všech věcí potřebných k životu. Prosíme tě, abys naplňoval naše srdce vnitřní radostí a pokojem a dával nám zvítězit nad nepokojem a obavami, které na nás ze všech stran útočí. Prosíme tě o naději pro náš národ i celý svět. Prosíme tě i za nás, abychom i v každodenních malých věcech a postojích byli nositeli této naděje, potěchy i praktické pomoci našim bližním.“ Amen.

V adventní době napříč světem

Máme tu období radostného očekávání a příprav. Čas, kdy zapalujeme svíčky na věnci, pečeme cukroví a děti horlivě píšou dopisy Ježíškovi.

Jak prožívají tuto dobu v zahraničí? Jedním z mezinárodních zvyků bývá slavnostní rozsvícení světel v ulicích, což je symbolický a viditelný počátek adventu. Tento zvyk je typický kupříkladu pro Velkou Británii či Švýcarsko, ale pochopitelně je rozšířen po celém světě. Když zůstaneme i nadále v Británii, každoročně se tam koná Christmas Tree Festival, tedy oslava stromečků, při které jsou v kostelích vystaveny stromky, které, mnohdy velice kreativně, nazdobily děti ze škol a školek. Je to nevšední podívání, plná barev... Když se na pomyslném globusu přemístíme dále, konkrétně do španělsky mluvících zemí - kupříkladu do Mexika, Latinské Ameriky či Kubu, nelze nezmínit náboženský svátek Las Posadas. Tato již 400 let stará událost se slaví pravidelně, vždy od 16. prosince po dobu devíti dní, a symbolizuje cestu Panny Marie a Josefa. Každý z večerů se děti převlékají za Josefa, Marii či další biblické postavy a obcházejí okolní domy v rámci procesí, které vede postava anděla se svíci. Zvyk je doprovázen zpěvy, pohostěním i modlitbami. Na konci každého večera se konají hostiny, zpívají písně a typické je také rozbíjení piňaty ve tvaru hvězdy.

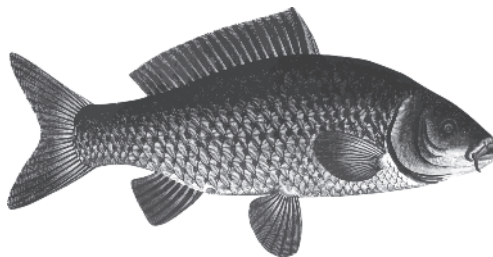
Pokud se přesuneme do Maďarska, spolu s věnci a adventními kalendáři, které máme společně, je tradičním zvykem mnoha rodin položení svatoštěpánského koláče na okraj stolu během první adventní neděle. Koláč by měl na místě vydržet až do tří králů. Pod ubrus se dává několik zrníček obilí a trochu sena jako symbol vděčnosti hospodáře a zároveň přání, aby se úroda podařila i další rok.

Křesťané v Číně během adventu své domovy rozsvítí barevnými papírovými lucernami a do oken umísťují červené papírové pagody. Dodržují mnoho tradic, které jim přinesli misionáři ze západu.

Pojícím prvkem předvánoční doby je dobročinnost. Vždyť jedno z našich hlavních poslání je myslet na bližní, pomáhat si a být solidární. Pokud tedy advent spojíme s činy upřímné nesobeckosti, může se z nich stát další krásná tradice. JH

■ Historika z loňských Vánoc

Přátelé si místo kapra koupili na vánoce amura. Pár dní ho k radosti dětí chovali ve vaně. Když hlava rodiny rozhodla rozporcovat amura na řízky, nejmladší ratolest s pláčem protestovala: „Přece byste nezabili

AMORA! Dycky říkáte, že Amor je andělskej symbol lásky. To byste nám zabili Vánoce!“

(Možný dodatek: Děti umějí! A co my? Nezabijíme Vánoce spolu s kaprem? Z jaké perspektivy Vánoce načítáme? Z té lidské? Kapr – salát – volno – TV... nebo je čtete z perspektivy Boží – z Boží lásky? Přece: nám, nám narodil se!)

■ Americká televize CNN oznámila studentům slavné univerzity v Princetonu, že by s nimi ráda natočila

pořad na téma Kdo je můj bližní. Studenti se s nadšením ve studovněch věnovali horečnatým přípravám na natáčení. Pak se televize ozvala: Jsme tady! Dlouhými chodbami univerzity se studenti hnali do auly k natáčení. Ze 40 studentů se jen 16 zastavilo, aby pomohli muži bezvládně ležícímu na zemi. Šestnáct ze čtyřiceti! Milosrdného Samaritána připomínati netřeba. Spíš se zeptat sebe sama: Nepřehlédl a všimnul bych si já? Kéž jsme na příjmu svým potřebným bližním tak, jako jsme na příjmu každého cvrknutí mobilu!

■ Nezničitelný, věčný hokejista, slavný Jaromír Jágr o svém obrácení k víře v rozhovorech prakticky nemluví. Jednu výjimku učinil. Na tiskovce řekl novinářům: „Bůh je láska maximální. Že to necítíš, je chyba v tobě, v nás. Jako když máte zavřený kohoutek a budete křičet, že vám voda neteče, ale jinému jo. Není chyba, že by tam nebyla voda, ale že nemáme otevřený kohoutek. Stačí s ním kdykoliv otočit... Snad mi rozumíte...“ Jestli rozuměli novináři, nevím. My snad ano. Všichni máme vždycky čas aspoň pootočit kohoutkem, jestli nezrezivěly trubky nebo nezvetřelo těsnění. Kéž někdy aspoň kape! Díky, Jaromíre Jágre!

Jana Šilerová

Miroslav Matouš a Zpěvník CČSH

O bohatém díle kněze a básníka Miroslava Matouše bylo v letošním roce již pověděno dost u příležitosti jeho odchodu na věčnost (1. dubna) i při stém výročí jeho narození (28. října). Proto se k němu nyní vrátíme jen krátkou připomínkou jednoho z výseků umělcovy křesťanské tvorby. Týká se jeho překladatelské práce pro Zpěvník Církve československé (1957).

Dodnes užívaný zpěvník, který nahradil původní Farského Zpěvník písní duchovních CČS (poprvé vydaný v roce 1922), začal být připravován po druhé světové válce. Utvářela jej zpěvníková komise, k jejímuž kruhu náležela vedle hlavních pořadatelů (Zdeněk Trtík, Otakar Ungerman, Ladislav Šimšík) řada dalších spolupracovníků. Mezi nimi byl také mladý učitel náboženství a kazatel Miroslav Matouš, který tu mohl vedle

svého básnického talentu využít znalostí němčiny a angličtiny. Soustředil se tak na písňovou produkci anglosaské proveniencí, z níž vytěžil třináct překladů, jež byly do zpěvníku zařazeny. Jde o písně číslo 28, 52, 59, 72, 87, 99, 104, 113, 117, 135, 179, 180, 200.

Mezi autory původních textů, které Miroslav Matouš přebásnil, se objevují jména jako Anne Brönteová, Samuel Longfellow či Henry van Dyke. Jeho text na slavnou Beethovenovu Ódu na radost převedl M. Matouš pod názvem Šťastně, šťastně tebe zdraví (číslo 117), a v tomto spojení patří k těm, jež jsou v husitských sborech často zpívány. Laskavý čtenář si jistě vybaví další: třeba Pane, jenž z jasu vládneš tmám (číslo 52), Před mírným zrakem Krista (číslo 59), Ó sešli pravdu svou (číslo 72), nebo Dej duši mé, Pane (číslo 179). Tak máme možnost čerpat z odkazu zesnulého tvůrce častěji, než si možná uvědomujeme. Marcel Sladkowski

Můžete si přečíst

Povznést se poezií

Svět současnosti se zmitá v křečích těžko řešitelných globálních problémů a prochází prudkými změnami. Ztrácí se čas na četbu, na poezii... a na Boha. Stávají se v očích majoritní společnosti, české přinejmenším, čímsi zastaralým, zanedbatelným. Tím více zazáří básně, které se nebojí hlásit k duchovnu, k víře, k pozornému a vnímavému pohledu na život, ale i na smrt: protože také ona patří k bytí.

Takové verše přináší sbírka „Ticho a tání“ zkušených autorek **Olgy Nytrové a Markéty Hlasivcové**. Působí očistným, radostným a zároveň meditačním dojmem jako pohár křišťalové svěží vody pro mysl i duši. Dvě tváře knihy představují dvě dílčí sbírky, nazvané jmény jejich autorek a představené esejí dr. Bohumila Ždichynce, který je sám renomovaným básníkem i prozaikem.

V dramaturgickém akordu navazují na kulturně filosofický prolog křehké básně Markéty Hlasivcové. Autorka je uspořádala do pěti částí, nazvaných „Marta a Marie“, „Trojiční modlitby“, „Dobrý pastýř“, „Zrcadlo“ a „Mluv, Pane, služebník Tvůj naslouchá“. Vztah k Bohu je v nich vyjádřen explicitněji, otevřeněji, s mladistvou důvěrou, s konotacemi na biblické texty. Jejich významný aspekt spočívá v pohledu na barvy všedního času, jimiž jsou drobné radosti, ale také všeobjímající Boží blízkost. Z hloubi srdce se básnička obrací na Všemohoucího a hledá v něm oporu, naději, štěstí – aniž by přítom opomíjela pozemskou existenci. Cožpak se Bůh neodráží v krůpějí rosy na růži?

Markéta Hlasivcová se zabývá motivy pokory, povinnosti a zodpovědnosti, hledání rovnováhy ve víru dní, jistoty a lásky. „Žár Hospodinův v srdcích / plane / Minulé, přítomné / Ti dáme / I setbu budoucnosti / svojí / Kéž Láska Tvá nás navždy / spojí.“ Čtenář jako by procházel kve-

toucí klášterní zahradou, v níž každý smutek nalezne lék a každá naděje své blažené završení.

Jen zdánlivě světlejší tón zvolila Olga Nytrová; už proto, že její verše zabírají širší paletu podnětů a filosofické reflexe. Stejně hluboce prociťuje víru v Boha – jako středobodu křesťanského přijetí univerza. Tematizuje však rovněž poezii jako prostředek sebevyjádření a jednu z tvůrčích cest; umění jako jeden ze základních pilířů, jímž může oduševnělý člověk působit na své prostředí a ovlivnit jeho percepci jinými subjekty; cesty jako nástroj poznání, prožitku, pochopení. Mimořádně sečtělá a kultivovaná literátka se odvažuje ponořit do lidských osobních traumat a hledá jejich důstojné řešení i životní poučení. Kriticky se dotýká slabých bodů a problémů postinformační společnosti. Nachází inspiraci v osudech významných osobností biblických i historických. Nelze necitovat její báseň „Ticho a tání“, která vpečetila titul této vroucí, upřímné sbírce: „Soumrak stírá den / slabiky mlčením roztávají / Spánky jsou horké / kolem usedá klid / Stávám se prosbou / Dotek milosti / je důležitý plněji / než nezbytnost dýchat.“

Verše Olgy Nytrové dokazují, že víra a láska k Bohu může být svobodná, intelektuální, angažovaná – i léčivá. Její dílo ozvláštňuje bohatství metafor, hluboké ideje a existenciální úvahy, vnímání smyslu bytí, prozrazující aktivní a důvěrnou znalost filosofie, touha po pravdě. Jako zdobená spona na středověkém manuskriptu pestrých iluminací a upřímné oddanosti Bohu působí krátký, myšlenkově vytříbený dovětek faráře CČSH Jiřího Vanička a pěkně zpracované medailonky obou básnířek. Kniha „Ticho a tání“ je malým klenotem, který čtenáři v hluku a shonu dní nabízí oázu povznášející kontemplanace, s ní pak moudrou životní zkušenost, vnitřní ušlechtilost, laskavé srdce – v řadě neposlední vybraných literárních stylů a básnické ztvárnění reality.

Františka Vrbenská

CELOCÍRKEVNÍ SBÍRKY V ROCE 2022

schválené usnesením CZ č. 21 dne 24. 11. 2021

1. Sbíрка na obnovu areálu rodiště Dr. K. Farského
8. ledna a 12. června

Účet sbírky: KB 43-570420277 / 0100 VS: 7 + čtyřmístné číslo NO
nebo diecéze

2. Sbíрка na studijní fond Dr. Karla Farského
Hod Boží velikonoční a 17. listopadu

Účet sbírky: KB 43-570420277 / 0100 VS: 8 + čtyřmístné číslo NO
nebo diecéze

3. Sbíрка na Památník MJH v Husinci
6. července - svátek MJH

Účet sbírky: KB 43-570420277 / 0100 VS: 9 + čtyřmístné číslo NO
nebo diecéze

4. Sbíрка na Husitskou diakonii (domácí hospic Athelas)
26. prosince

Účet sbírky: KB 43-570420277 / 0100 VS: 10 + čtyřmístné číslo NO
nebo diecéze

Sbíрка je vykonána při bohoslužbách v uvedený den
nebo v nejbližší neděli k uvedenému dni

Celocírkvní akce

Církve československé husitské v roce 2022

schválené usnesením CZ č. 20 dne 24. 11. 2021
(první pololetí)

- sobota 8. ledna od 15 hodin - bohoslužba k 102. výročí CČSH v chrámu sv. Mikuláše, slouží biskupský sbor, kázání br. biskup Chytil
- neděle 6. března - setkání k 172. výročí narození T. G. Masaryka v Husově sboru v Praze 6-Dejvicích a následně na Bachmačském náměstí u pomníku T. G. M.
- pondělí 7. března - setkání k 172. výročí narození T. G. Masaryka v Parlamentu PS ČR
- čtvrtek 31. března 10 - 17 hodin - „Komenský - posel porozumění“ - duchovně kulturní setkání při příležitosti 430. výročí Jana Amose Komenského (Komenského sál ÚÚR)
- sobota 30. dubna - akce k výročí J. A. Komenského - pouť do Přerova ve spolupráci s olomouckou diecézí
- 11. května - synoda Hradec Králové
- 14. května - diecézní shromáždění Brno
- 28. května - diecézní shromáždění Hradec Králové
- 7. - 8. června - synoda Brno
- pátek 10. června - Noc kostelů 2022 (pořádáno v NO a diecézích)
- sobota 11. června - pouť do Škodějova - 95. výročí úmrtí dr. K. Farského - od 15 hodin, kázání br. biskup Tonzar
- sobota 18. června - církevní zastupitelstvo
- sobota 25. června - Pouť na Sázavu, kázání br. patriarcha
- úterý 5. července - Festival duchovní hudby

Zprávy

Pražská diecéze CČSH vyhlašuje výběrové řízení do služby

katecheta/katechetka diecéze

Přijmeme na hlavní pracovní úvazek (HPP) katechetu/katechetku s cílem zajistit vstup do škol vybraným farářům Pražské diecéze CČSH a samostatnou výuku náboženství CČSH ve vybraných školách na území diecéze. Práce obsahuje samostatné jednání s řediteli/ředitelkami škol, motivaci a vedení farářů/farářek a výuku ve školách v oblasti pražské diecéze.

Požadavky:

- vysokoškolské vzdělání pedagogického nebo teologického směru (podmínkou tzv. ped. min.), aktivní člen CČSH, příp. minimálně kladný vztah k CČSH, praxe ve škole výhodou, výborná komunikativnost a verbální projev, práce ve školách v oblasti Prahy, Středních Čech a Ústeckého kraje, samostatnost, zápal, nadšení a aktivní přístup k službě Bohu i lidem v CČSH, ŘP skupiny B, znalosti práce s PC (MS Office) podmínkou, trestní bezúhonnost.

Nabízíme:

odpovídající mzdové ohodnocení, benefity dle odvedené práce, služební mobilní telefon, služební automobil, možnost flexibilní pracovní doby.

V případě zájmu zašlete strukturovaný životopis, doporučení od rady starších/duchovního CČSH a motivační dopis na adresu: personalni.pd@ccshpraha.cz. **UZÁVĚRKA PODÁNÍ do 10. 1. 2022.**

Červená středa 2021

24. listopadu se již počtvrté uskutečnila Červená středa. Symbolem této mezinárodní iniciativy je nasvícení významných budov na červeno, což odkazuje na utrpení pronásledovaných pro víru. Základním poselstvím je také prosazování svobody vyznání, vzájemné tolerance ve společnosti a podpoření solidarity.

V rámci centrální akce v Praze se uskutečnila mezinárodní konference, kterou společně s Českou biskupskou konferencí, Ekumenickou radou církví v ČR a Federací židovských obcí v ČR organizoval Institut pro křesťansko-demokratickou politiku. Vystoupil zde například člen Parlamentu Velké Británie a duchovní otec Červené středy Lord David Alton, zvláštní zmocněnec pro antisemitismus OBSE a zástupce American Jewish Committee rabín Andrew Baker, zmocněnkyně vlády Slovenské republiky pro ochranu svobody vyznání Anna Záborská a také poslanec a předseda KDU-ČSL Marian Jurečka. Konference se konala v pražském Karolinu, kde ve Velké aule následovala tradiční židovsko-křesťanská modlitba. Akce se zúčastnil také patriarcha Církve československé husitské Tomáš Butta. Další součástí programu byl pochod se svíčkami centrem Prahy kolem budov symbolicky nasvícených – vedle univerzitní budovy to byl např. katolický kostel sv. Havla, kostel Církve československé husitské sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí či Staronová synagoga na Starém Městě. Akci uzavřel benefiční koncert v sále Hudební a taneční fakulty Akademie múzických umění na Malostranském náměstí, který přenášela televize Noe, jehož výtěžek je určen na obnovu dominikánské misie při kostele Panny Marie s hodinami ve válkou zničeném iráckém Mosulu. Více informací naleznete na stránkách www.cervenastreda.cz. **red**

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Hlas volajícího na poušti

V	V	Y	L	K	R	A	A	O	O
H	Y	V	E	N	O	V	D	D	A
Ř	CH	R	S	P	A	R	P	O	D
Í	U	T	O	R	C	U	O	E	V
CH	D	U	P	V	Š	H	M	R	E
Y	Š	Í	Č	T	N	L	S	T	P
Ť	Ř	E	Ě	I	Z	A	I	Á	Š
P	L	N	U	C	E	S	T	A	P
Y	Í	C	Í	J	A	L	O	V	Á
T	Í	T	Ř	K	Á	Z	A	T	S

cesta
Duch
hlas
hříchů
Izaiáš
kázat

křtít
med
odpuštění
pás
posel
poušť

prorok
příprava
včely
voda
volající
vyrovnat

(Řešení z minulého čísla: Volající.)

Jana Krajčířiková

Advent s Diviznou

Třetí adventní neděle 12. prosince od 16 hodin přijďte na „Adventní zpívání u kapličky“ ve Svěpravicích v pražských Horních Počernicích. Akci pořádá diakonické středisko Divizna a zpívat bude Majda Moudrá a její hosté.

red

Host na faře v Liberci

Zveme vás v pátek 17. prosince od 17 hodin na 23. večer cyklu Host na faře.

Uvedena bude literární-hudební kompozice

„**SETKÁNÍ V ADVENTU**“

Přednes, recitace: L. Hausarová a Stanislav Foršt, hudební spolupráce: Andulka Pospíšilová (varhany), režie Stanislav Kubín.

Ve výstavní síni Boženy Němcové je do 19. 1. otevřena výstava Jiří Sklenička-Zderazský: **PORTRÉTY**. Vstupné 80 Kč. **SK**

Z ekumeny

SYNODA 2021 – 2023: KATOLICKÁ CÍRKEV ZAHÁJILA SYNODÁLNÍ PROCES

V neděli 10. října 2021 byl ve Svatopetrské bazilice ve Vatikánu papežem Františkem zahájen tzv. synodální proces, který proběhne v průběhu let 2021–2023 ve třech fázích: diecézní, kontinentální a univerzální.

17. října 2021 byl synodální proces zahájen v jednotlivých diecézích. Cílem této celocírkevní synody, která bude probíhat po dobu tří let, je zapojení všech pokřtěných celé katolické církve, kteří, vedeni Duchem sv., mají vyjádřit své názory a podněty vedoucí k rozvoji církve.

Samotné slovo „synoda“ znamená společné putování, společnou cestu, a označuje tedy dynamickou vizi církve, která putuje dějinami za (a se) svým Pánem Ježíšem Kristem. Tento obraz zdůrazňují přípravné dokumenty, které byly k tématu zatím vydány.

Svoláním synody zve papež František celou církev, aby se zamyslela nad zásadními tématy svého života a posláni: „*Cesta synodality je cestou, kterou Bůh očekává od církve třetího tisíciletí.*“ Tento proces zároveň navazuje na církevní „aggiornamento“, které přinesl 2. vatikánský koncil, a je darem i úkolem. Všichni pokřtěni jsou nositeli „všeobecného kněžství věřících“, a proto se každý (bez ohledu na životní stav) stává nositelem prorockého poslání Ježíše Krista. Všichni se stávají součástí „církve, která učí“, ale také „církve, která se učí“. Jednou z hlavních os synodálního procesu tedy je: učit se to, co znamená žít spoluzodpovědnost za církev.

Tohoto procesu se může zúčastnit kdokoliv – celý „Boží lid“, všichni, kdo tvoří církev jako společenství – od jednotlivých pokřtěných, přes kněze až po biskupy. Všichni jsou vybídnuti, aby se zapojili v pracovních skupinkách a vzájemně se sdíleli nad konkrétními tématy. Přípravné dokumenty zdůrazňují, že **na setkání mají být zváni všichni – tedy i ti, kteří církev opustili z důvodu vlastní negativní zkušenosti, ale také členové jiných křesťanských církví nebo jiných náboženství.** Naprosto každý, kdo má zájem se zapojit do společného díla.

Deset témat synodálního procesu:

1. Na společné cestě – v církvi a ve společnosti jdeme bok po boku po stejné cestě. Kdo jsou v místní církvi ti, kteří „putují společně“? Když říkáme „naše církev“, kdo do ní patří?
2. Naslouchat – naslouchání je první krok, ale požaduje otevřené srdce bez předsudků. Komu dluží naše místní církev naslouchání? Jak jsou přijímáni laici, zvláště mladí lidé a ženy?
3. Ujmout se slova – všichni jsou zváni, aby hovořili odvážně a otevřeně, tedy se zapojením svobody, pravdy a dobrosrdečnosti.
4. Slavit „společné putování“ je možné jen tehdy, pokud má základ ve společném naslouchání Božímu slovu a slavení eucharistie.
5. Spoluzodpovědnost za misijní poslání – synodalita slouží misijnímu poslání církve, ke kterému jsou povoláni všichni členové.
6. Vést dialog v církvi a ve společnosti – dialog je proces vytrvalosti, který zahrnuje také ticho a utrpení, ale je schopen zúročit zkušenosti lidí a národů.
7. Dialog s křesťany jiných denominací, se kterými nás pojí jediný křest, má na synodální cestě zvláštní místo.
8. Autorita a spoluúčast – církev synodální je církvi, ve které je uplatňována spoluúčast a spoluzodpovědnost.
9. Rozlišovat a rozhodovat – v synodálním stylu se rozhoduje na základě rozlišování, na základě konsensu, který vyplývá ze společné poslušnosti Duchu svatému.
10. Formovat se v duchu synodality – spiritualita společného putování se má stát výchovným principem pro formaci člověka a křesťana, rodiny i komunity.

Čas na setkávání pracovních skupinek bude reálně v rozmezí od konce října 2021 do konce ledna 2022. Po skončení procesu naslouchání a rozlišování vypracuje každá místní církev syntézu, která přispěje k procesu univerzální církve. Následně bude vypracována diecézní a pak národní syntéza, která bude odeslána na Generální sekretariát Synody biskupů do Vatikánu.

Cílem synody není vyprodukovat dokumenty, ale „*dát vzkličít snům, probudit prorockví a víze, přinést nové naděje, rozhojnit důvěru, obvázat rány, navázat vztahy, dát zazářit nadějnému úsvitu, učit se jedni od druhých a vytvořit pozitivní náhled, který bude osvěcovat mysl, rozehřívát srdce, rukám navrátí sílu.*“

STUDENTI Z BOSSEY SE ZAMÝŠLEJÍ NAD OTÁZKOU:

„**JE RASISMUS TÉMATEM VÍRY?**“

„Dies Academicus“ je zvláštní každoroční setkání na Ekumenickém institutu Světové rady církví v Bossey. Letošní ročník se konal 4. listopadu. Současná skupina 33 studentů z 20 zemí vyslechla panelovou diskusi čtyř řečníků, kteří se podělili o své úvahy na téma „Je rasismus tématem víry?“. Panelová diskuse potvrdila 4. shromáždění SRC, které se konalo v Uppsale a které prohlásilo rasismus za hřích.

Výběr zpráv: **dr. Hana Tonzarová, přednostka OEVV, překlad: Mgr. Kateřina Vítková, OEVV. Redakčně kráceno.**

Zdroj: www.oikoumene.org

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wuchterlova 5, 160 00 Praha 6

Redakce: Vedoucí redaktorka ThDr. Klára Břeňová, redaktori: Mgr. Josefina Hudcová, Mgr. Ervín Kukuczka, grafik Milan Udržal; tel.: 220 398 107, e-mail: cesky.zapas@ccsh.cz

Redakce si vyhrazuje právo na úpravy a krácení příspěvků. Tisk: Grafotechna. Distribuce: ADLEX, spol. s r.o. Xaveriova 1888/45, Praha 5 150 00

Předplatné: Mgr. Dagmar Pišová, tel.: 220 398 117, e-mail: prodejna.blahoslav@ccsh.cz. Reklamacie: tel. 220 398 117

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

